

Vlaams
Parlement

ingediend op **1374** (2017-2018) – Nr. 1
20 november 2017 (2017-2018)

Voorstel van resolutie

van Steve Vandenberghe, Caroline Gennez, Tine Soens en Katia Segers

betreffende het versterken van leerkrachten
in het basisonderwijs

TOELICHTING

Het basisonderwijs is een van de absolute hoekstenen waarmee Vlaanderen bouwt aan een warme en inclusieve samenleving. Leerlingen doen er niet alleen belangrijke basiskennis op, maar leren er ook sociale, creatieve en emotionele vaardigheden. Ze leren er vriendschappen smeden, de eerste conflicten oplossen, het belang van gezonde voeding en lichaamsbeweging onderkennen, omgaan met verschillen, gezond kritisch denken en nadenken over de eerste ethische vraagstukken enzovoort. De impact van het basisonderwijs op de latere persoonlijkheid kan nauwelijks worden overschat. In de basisschool wordt, bij uitbreiding, vorm gegeven aan de samenleving van morgen. Centraal daarin staat de leerkracht, in wie enorme verwachtingen worden gesteld.

Vandaag wordt een beroep gedaan op in totaal ongeveer 69.000 leerkrachten in het basisonderwijs. Jaarlijks is er ook behoefte aan heel wat nieuwe krachten: mensen die zich geroepen voelen om die belangrijke maatschappelijke taak uit te voeren. Het zou dan ook een van de kerntaken van de samenleving en de overheid moeten zijn om ervoor te zorgen dat er aandacht wordt geschonken aan (jonge, ervaren of werkzoekende) leerkrachten én dat er duurzaam in hen wordt geïnvesteerd. Helaas laten de feiten veeleer een tegenovergesteld beeld zien. Steeds meer raken leerkrachten jammer genoeg ontmoedigd door permanente onzekerheid over hun aanstelling, door moeilijke werkomstandigheden omdat ze verschillende opdrachten in verschillende scholen met elkaar moeten combineren of te weinig zicht hebben op verbetering van de situatie.

De leerkracht mag niet gereduceerd worden tot een vervangbaar radertje in een complexe machinerie. Leerkrachten zijn meer dan loutere uitvoerders, die alleen maar beschikken over een arsenaal van kneepjes waarvan zagezegd de effectiviteit bewezen is. De competenties van leerkrachten reikt gelukkig nog een heel eind verder dan het koortsachtig uitvoeren van taken die hen zonder inspraak worden opgelegd. Dankzij hun opleiding, de aanvangsbegeleiding en een permanente vorming zijn leerkrachten voldoende gewapend om iets unieks de klas binnen te brengen en leerlingen niet alleen te onderwijzen, maar ook te inspireren. Wat leerkrachten aantrekt in het onderwijs, zijn de intrinsieke elementen: het lesgeven zelf. Maar momenteel moet worden vastgesteld dat dit lesgeven steeds meer naar de achtergrond verdwijnt, dat de (onder meer administratieve) werkdruk toeneemt en dat de taakbelasting alsmaar zwaarder wordt. In plaats van leerkrachten een arbeidsklimaat te bieden dat strookt met het maatschappelijke belang van hun taak, worden integendeel vooral de perfecte omstandigheden gecreëerd om hoge uitvalcijfers te veroorzaken.

De indieners van dit voorstel van resolutie willen daarom investeren in goede leerkrachten in de basisscholen. Hoe vroeger bovendien met die investering gestart wordt, door onder andere te zorgen voor een sterke lerarenopleiding, hoe groter uiteindelijk ook het rendement zal zijn voor de leerlingen.

Deze voorstellen vormen een langetermijnvisie. Ze kwamen tot stand op basis van brede consultaties met leerkrachten basisonderwijs, en proberen een concreet antwoord te bieden op de bezorgdheden en vragen die leven in het veld. Niet vanuit de oppositie maar als positieve kracht willen de indieners van dit voorstel van resolutie mee werk maken van beter beleid, vanuit de overtuiging van het belang van sterke leerkrachten.

1. Leerkrachten basisonderwijs

1.1. Aantal leerkrachten basisonderwijs

In het schooljaar 2015-2016 waren in het basisonderwijs 68.628 leerkrachten aan het werk: 9265 mannen en 59.363 vrouwen.

Niet iedere leerkracht heeft echter het geluk om (bij het begin van het schooljaar) een fulltimejob te hebben. Een groot deel van hen moet tevreden zijn met een (veel) kleinere opdracht. De onderstaande tabel bevat een overzicht van het aantal leerkrachten per opdrachtgrootte en per leeftijdscategorie:

Opdracht	Leeftijd	2014-2015		2015-2016	
		Aantal	%	Aantal	%
<0,33	20-30	2.272	13%	2.235	13%
	31-40	1.234	6%	1.323	6%
	41-50	713	4%	765	5%
	51-60	800	6%	724	5%
	>60	349	48%	459	52%
0,33-0,66	20-30	3.091	18%	2.898	17%
	31-40	3.152	15%	3.195	15%
	41-50	2.258	14%	2.167	14%
	51-60	3.221	23%	3.338	22%
	>60	118	16%	137	16%
>0,66	20-30	11.794	69%	12.106	70%
	31-40	16.053	79%	16.437	78%
	41-50	13.069	81%	13.041	82%
	51-60	10.194	72%	10.786	73%
	>60	258	36%	281	32%
		68.576		69.892	

Belangrijkste vaststellingen:

- meer dan 86% van de leerkrachten in Vlaanderen is een vrouw;
- in het schooljaar 2015-2016 was iets meer dan 24% van de leerkrachten tussen de 20 en 30 jaar oud; 22% van de leerkrachten was ouder dan 51 jaar;
- veel leerkrachten moeten zich tevredenstellen met een deeltijdse opdracht. Die problematiek lijkt bovendien veeleer toe te nemen dan af te nemen:
 - a) in het schooljaar 2015-2016 moesten in totaal 5506 leerkrachten (ongeveer 9%) tevreden zijn met een opdracht van minder dan een derde van een voltijdse betrekking; in het schooljaar 2014-2015 ging het om 5368 leerkrachten (een kleine 8%);
 - b) in het schooljaar 2015-2016 hebben 3558 leerkrachten tussen 20 en 40 jaar (ruim 5%) een opdracht van minder dan een derde van een voltijdse betrekking; in het schooljaar 2014-2015 ging het om 3506 leerkrachten in die leeftijdscategorie (5%);
 - c) in het schooljaar 2015-2016 moesten in totaal 17.241 leerkrachten (25%) tevreden zijn met een opdracht van minder dan twee derde van een voltijdse betrekking; in het schooljaar 2014-2015 ging het om 17.208 leerkrachten (25%);

- d) in het schooljaar 2015-2016 moesten 9651 leerkrachten (13,8%) tussen 20 en 40 jaar tevreden zijn met een opdracht van minder dan twee derde van een voltijdse betrekking; in het schooljaar 2014-2015 ging het om 9749 leerkrachten (14,2%).

Op het thema van de leerkrachtloopbaan, die onder meer verantwoordelijk is voor de wildgroei aan deeltijdse opdrachten, wordt verder in dit plan uitvoerig ingegaan. In het onderwijs wordt vooral een sterk gebrek aan diversiteit voor de klas vastgesteld. Er wordt in het onderwijs terecht ingezet op gelijke kansen bij leerlingen, maar voor de klas komt integendeel telkens opnieuw hetzelfde profiel terug. Meer diversiteit in een lerarenkorps, niet alleen op het vlak van gender trouwens, zou voor het onderwijs duidelijk een verrijking zijn. Een werkvloer met een mix van mannen en vrouwen blijkt bovendien ook een betere werkomgeving te zijn, en tot een grotere jobtevredenheid, tot minder conflicten en tot een meer egalitaire behandeling te leiden¹.

Voorstel van de indieners van dit voorstel van resolutie

Om een gezonde mix in het lerarenkorps tussen mannen en vrouwen te garanderen stellen de indieners voor dat de Vlaamse Regering aandacht blijft schenken aan het genderonevenwicht en dat genderonevenwicht aanpakt door te sensibiliseren, te stimuleren en te ondersteunen.

1.2. Overzicht van leerkrachten in het basisonderwijs

De leerkrachten in het basisonderwijs kunnen onderverdeeld worden in vier groepen: de vastbenoemde leerkrachten, de leerkrachten met een tijdelijke aanstelling van bepaalde duur, de leerkrachten met een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur (TADD) en tot slot de vervangingsleerkrachten.

1.2.1. Aantal (niet-)vastbenoemde leerkrachten basisonderwijs in het schooljaar 2015-2016

Van de in totaal 68.828 leerkrachten in het basisonderwijs zijn er 49.475 personeelsleden vastbenoemd. Dat zijn personeelsleden die gedurende het schooljaar ten minste één vastbenoemde opdracht hebben. 19.153 personeelsleden zijn niet vastbenoemd. Dat zijn personeelsleden die gedurende het schooljaar 2015-2016 geen enkele vastbenoemde opdracht hadden.

Schooljaar	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Aantal vastbenoemde leerkrachten basisonderwijs	44.676	45.713	44.779	46.234	48.259	49.475
Aantal niet-vastbenoemde leerkrachten basisonderwijs	18.792	17.498	20.100	19.742	18.910	19.153

¹ <https://www.vlaamsparlament.be/commissies/commissievergaderingen/986377/verslag/989209>.

1.2.2. Aantal vastbenoemde leerkrachten basisonderwijs per leeftijdscategorie in het schooljaar 2015-2016

Leeftijdsgroep	Aantal vastbenoemde leerkrachten
< 25	297
25-29	4.490
30-39	17.096
40-49	14.350
50-60	13.906
> 60	157
Totaal	50.296

1.2.3. Aantal (niet-)TADD leerkrachten in het basisonderwijs

Een TADD-leerkracht is een tijdelijke leerkracht die ten minste één tijdelijke opdracht heeft gedurende het schooljaar in kwestie. Binnen die groep hebben 8106 personeelsleden een TADD-aanstelling; 20.792 tijdelijke leerkrachten hebben geen TADD-aanstelling.

Schooljaar	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Aantal tijdelijke leerkrachten met TADD basisonderwijs	9.708	10.244	8.928	9.833	9.365	8.106
Aantal tijdelijke leerkrachten zonder TADD basisonderwijs	17.765	17.465	19.652	19.784	20.066	20.792

1.2.4. Aantal niet-werkende werkzoekenden met beroepsaspiratie leerkracht kleuter- of basisonderwijs én het diploma van kleuteronderwijs

Maand (2015-2016)	apr.	mei	jun.	jul.	aug.	sep.	okt.	nov.	dec.	jan.	feb.	maa.
Antwerpen	73	71	119	370	433	344	278	196	239	127	107	112
Limburg	71	55	66	247	312	297	247	170	218	135	96	121
Oost-Vlaanderen	81	63	91	315	412	359	280	188	231	130	90	91
Vlaams-Brabant	67	52	72	242	290	217	168	103	134	75	65	80
West-Vlaanderen	94	60	71	268	328	257	224	164	208	115	65	70
Eindtotaal	386	301	419	1442	1775	1474	1197	821	1030	582	423	474

Belangrijkste vaststellingen:

- in totaal zijn er in Vlaanderen 68.628 leerkrachten aan de slag; iets meer dan 58.000 leerkrachten (85%) hebben min of meer een werkzeker statuut;
- in augustus 2015 waren 1775 leerkrachten kleuter- of basisonderwijs op zoek naar een job.

Voorstellen van de indieners van dit voorstel van resolutie

Om aan de (te) grote groep leerkrachten die zich in een werkonzekere situatie bevinden een toekomstperspectief te geven, stellen de indieners voor om de opleidingen en loopbanen van leerkrachten met behulp van het principe van de vliegtuigloopbaan² opnieuw aantrekkelijk te maken. De vliegtuigloopbaan bestaat uit drie fases: een startbaan, een zenitbaan en een landingsbaan.

2. Ziekteverzuim bij leerkrachten

Volgens prognoses zullen er in 2024 liefst 10% meer leerkrachten nodig zijn dan in 2014, of gemiddeld 6000 leerkrachten per schooljaar. Elk schooljaar gaan duizenden leerkrachten in een nieuwe school of met een nieuwe opdracht aan de slag. Beginnende leerkrachten, gereffecteerde leerkrachten, leerkrachten ad interim, stagiairs worden soms aan hun lot overgelaten door een gebrek aan aanvangsbegeleiding. Het gevolg daarvan is dat heel wat leerkrachten vroegtijdig uit de klas stappen omdat ze zich niet goed voelen in hun job, hun draai niet vinden, de werkdruk te hoog is of omdat een vaste of zekere aanstelling te lang uitblijft.

Al heel wat jaren komt uit het basisonderwijs de klacht dat de scholen er gebrekkig omkaderd zijn en op te weinig administratieve, beleidsmatige en pedagogische ondersteuning kunnen rekenen. Dat zorgt voor een hoge werkdruk voor leerkrachten, niet zelden met ziekte en zelfs burn-out tot gevolg. Dat komt de kwaliteit van het onderwijs vanzelfsprekend niet ten goede. In het jaarrapport 'Ziekteverzuim Vlaams Onderwijspersoneel'³ staat te lezen dat het ziekteverzuim bij leerkrachten in het algemeen met liefst 10% is toegenomen.

Overzicht van het gemiddelde aantal ziektedagen bij het onderwijzend personeel

	2013	2014	2015
Aantal ziektedagen	14,24	15,09	17,01

Percentage van het aantal ziektedagen bij onderwijzend personeel als gevolg van een psychosociale aandoening

Percentage psychosociale aandoening	2013	2014	2015
Man	38,39%	40,21%	39,18%
Vrouw	31,48%	35,47%	34,42%

² <https://www.s-p-a.be/artikel/voorstel-spa-vliegtuigloopbaan-voor-leerkrachten/>.

³ http://www.agodi.be/sites/default/files/atoms/files/AgODi_Ziekteverzuim_Jaarrapport_2015.pdf.

Belangrijkste vaststellingen:

- de leerkrachten basisonderwijs waren in 2013 gemiddeld 14,24 dagen ziek, in 2015 waren dat al 17,01 dagen;
- het percentage ziektedagen door psychosociale aandoeningen neemt bij leerkrachten toe. In 2013 ging het bij mannen nog om 38,39% en bij vrouwen om 31,48%. In 2015 was dat percentage gestegen tot respectievelijk 39,18% en 34,42%.

Voorstel van de indieners van dit voorstel van resolutie

Om het aantal ziektedagen en het grote personeelsverloop aan te pakken, en de werkdruk van het personeel te verlichten, stellen de indieners voor om de regeldrift en administratieve rompslomp (planlast, Operatie Tarra) in het onderwijs terug te dringen en de lerarenloopbaan meer ontspannen en aantrekkelijker te maken, onder meer door startende leerkrachten beter te begeleiden, directies beter te ondersteunen en oudere personeelsleden de kans te geven hun lesopdracht af te bouwen en hun ervaring door te geven aan jongere collega's (zie voorstel vliegtuigloopbaan bij punt 1.2.4).

3. M-decreet

Via het M-decreet hebben kinderen recht op inclusief onderwijs, een mensenrecht voor alle kinderen. Halfweg september van het schooljaar 2016-2017 lieten de onderwijskoepels weten dat de dalende trend van het aantal leerlingen in het buitengewoon lager onderwijs, die vorig jaar met het oog op de invoering van het M-decreet was ingezet, wordt doorgezet. In het buitengewoon basisonderwijs werd halfweg september een daling van ongeveer 3% vastgesteld. Die daling was vooral merkbaar bij kinderen met een lichte mentale beperking. Zij maakten de overstap van type 1 naar het gewoon onderwijs. Het draagvlak en de goodwill zijn er, maar het blijft broos omdat het om een belangrijke ommekeer in het onderwijs gaat. De invoering van het M-decreet kan evenwel pas volop gegarandeerd worden als leerkrachten en scholen voldoende omkadering krijgen om dat project waar te maken.

Vanaf het schooljaar en academiejaar 2017-2018 treedt een nieuw ondersteuningsmodel in werking dat scholen en centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs en instellingen hoger onderwijs ondersteunt in hun omgang met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en studenten met een functiebeperking. Samenwerkingsverbanden tussen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs en ondersteuningsnetwerken komen in de plaats van het geïntegreerd onderwijs. Het nieuwe ondersteuningsmodel komt in de plaats van wat tot voor kort bekend was als geïntegreerd onderwijs (gon), inclusief onderwijs (ion) en waarborgregeling.

Voorstel van de indieners van dit voorstel van resolutie

De indieners pleiten ervoor om in alle omstandigheden voldoende middelen uit te trekken voor het nieuwe ondersteuningsmodel voor leerlingen met specifieke behoeften in het gewoon onderwijs, dat op 1 september 2017 van start is gegaan. De nieuwe ondersteuningsnetwerken moeten voldoende gefinancierd worden zodat ze ook bij een laag leerlingenaantal met ondersteuningsbehoeften, effectief en slagkrachtig blijven, en de inspanningen van onder meer de leerkrachten en de zorgondersteuners maximaal kunnen renderen. De impact van de overgangsregeling die de Vlaamse overheid heeft uitgewerkt voor de herverdeling van de middelen voor ondersteuning, moet in iedere fase van het traject worden beoordeeld.

4. Gelijkstelling van de werkingsmiddelen voor kleuter- en basisonderwijs

De financiële ongelijkheden tussen kleuter- en basisonderwijs en tussen basis- en secundair onderwijs, zijn tot nu toe niet aangepakt. Integendeel, door de niet-indexering van de middelen werd van het basisonderwijs de laatste jaren nog eens 9 miljoen euro afgenomen. Een uitgebreide steekproef deze zomer, die werd uitgevoerd bij de leden van het Christelijk Onderwijzersverbond (COV), de grootste vakbond van het basisonderwijs in Vlaanderen, leert dat 90% van de leerkrachten bij het begin van het schooljaar uit eigen zak investeert in klasmateriaal. Het gaat dan om gemiddeld 93 euro. Dat is uiteraard een rechtstreeks gevolg van het feit dat er voor een op de drie kleuters geen werkingstoelagen voorhanden zijn.

Voorstel van de indieners van dit voorstel van resolutie

De indieners pleiten voor het opwaarderen van de beleidsomkadering van basisscholen en een gelijkstelling van de werkingsmiddelen tussen kleuter- en basisonderwijs.

5. Vacatures in het onderwijs

In één jaar tijd is het aantal vacatures voor leerkrachten (alle onderwijsniveaus) verdubbeld: van 450 in oktober 2015 naar 1016 een jaar later. Ondanks de vele inspanningen die geleverd zijn en alle maatregelen die genomen zijn, stijgt het aantal niet-vervulde vacatures en daalt het aantal beschikbare leerkrachten, wat in schril contrast staat met de duizenden leerkrachten die op zoek zijn naar werk. Heel wat leerkrachten zoeken werk, maar het is niet altijd evident om de vacatures terug te vinden. De ene school verspreidt de vacature via sociale media, de andere via de gewone kanalen, en sommige plaatsen de vacature op de site van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB).

Voorstel van de indieners van dit voorstel van resolutie

De indieners pleiten ervoor om een algemene standaardprocedure in te voeren, georganiseerd door de hogere overheid, waarbij alle vacatures in het onderwijs ten minste via de VDAB gecommuniceerd moeten worden.

6. Aantal basisscholen met leermeesters lichamelijke opvoeding

In het basisonderwijs worden de lessen lichamelijke opvoeding ofwel gegeven door een aparte (vak)leerkracht, ofwel door de klasleerkracht zelf, boven op de andere lessen. Een op de acht basisscholen, in Limburg zelfs een op de vijf, heeft geen leerkracht lichamelijke opvoeding. Daar moet de juf of meester zelf maar sportles aan de leerlingen geven.

Aantal basisscholen, opgedeeld per provincie

Provincies	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Antwerpen	656	664	670	674	680	681
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	127	133	137	137	138	142
Henegouwen	1	1	1	1	1	1
Oost-Vlaanderen	340	341	341	346	346	345
Limburg	552	555	560	565	565	568
Vlaams-Brabant	384	388	389	390	394	396
West-Vlaanderen	473	474	473	471	468	473

Aantal basisscholen in Vlaanderen met een leerkracht lichamelijke opvoeding

Provincies	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Antwerpen	577	579	594	593	601	600
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	125	129	131	134	136	136
Henegouwen	0	0	0	0	0	0
Oost-Vlaanderen	275	278	277	281	285	283
Limburg	498	501	505	510	511	511
Vlaams-Brabant	332	336	340	340	350	350
West-Vlaanderen	424	423	413	410	410	409

Cijfers uit het jaarverslag van de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) over de body mass index (BMI) van leerlingen

Leeftijdscategorie	Procent leerlingen van schoolpopulatie met een normale BMI	Procent leerlingen van schoolpopulatie met een afwijkende BMI: (extreem) ondergewicht	Procent leerlingen van schoolpopulatie met een afwijkende BMI: overgewicht of obesitas
2-5 jaar	75,55%	10%	14,35%
6-12 jaar	72,29%	10,15%	17,46%

Belangrijkste vaststellingen:

- in totaal zijn er in Vlaanderen 2606 basisscholen, waarvan 2289 mét en 317 zonder leerkracht lichamelijke opvoeding;
- bij ruim 12% van de basisscholen moet een leerkracht die taak op zich nemen;
- 10% van de leerlingen tussen 2 en 5 jaar, en 10,15% tussen 6 en 12 jaar hebben te kampen met (extreem) ondergewicht; 14,35% van de leerlingen tussen 2 en 5 jaar, en 17,46% tussen 6 en 12 jaar hebben te kampen met (extreem) overgewicht.

Voorstel van de indieners van dit voorstel van resolutie

De indieners stellen voor om, net als in het kleuteronderwijs, twee verplichte (gekleurde) uren lichamelijke opvoeding uit te trekken in het basisonderwijs en die lessen steeds te laten geven door een aparte (vak)leerkracht.

7. Gebrek aan uren kinderverzorging

Een kind in Vlaanderen kan op het eerstvolgende instapmoment nadat het 2,5 jaar geworden is, instappen in de eerste kleuterklas. Die leeftijdsgroep heeft echter niet alleen behoefte aan fysieke en bewakende zorgen, maar ook aan een professioneel ontwikkelingsgerichte speel- en leerbegeleiding. Veel 2,5-jarige kinderen zijn echter nog niet zindelijk, waardoor de kleuterleerkracht of kinderverzorger dagelijks luiers moet vervangen. Vandaag worden er 21.213 uren kinderverzorging toegekend aan het kleuteronderwijs⁴. De kleuterklassen (en zeker de peuterklassen) beschikken over onvoldoende uren kinderverzorging waardoor de kleuterleerkracht, boven op alle andere taken, ook die taak nog te veel op zich moet nemen. Het manifeste gebrek aan uren kinderverzorging in de klassen met de jongste kleuters zorgt voor een groot verlies aan lestijden, wat de kwaliteit van het lesgeven absoluut niet ten goede komt.

Voorstel van de indieners van dit voorstel van resolutie

De indieners stellen voor om het huidige manifeste gebrek aan uren kinderverzorging aan te pakken om zo de ondersteuning van de leerkrachten en de kwaliteit van het onderwijs te optimaliseren.

8. Problematische opvoedingssituaties – problematische afwezigheid van leerlingen

Het aantal begeleide leerlingen met een tijdelijke en definitieve schorsing in het basisonderwijs is opmerkelijk gestegen ten opzichte van het schooljaar 2012-2013. Vorig schooljaar heeft het CLB een zorgvraag naar aanleiding van de tijdelijke schorsing van 101 leerlingen in het basisonderwijs ontvangen. Dat aantal is meer dan een verdubbeling ten opzichte van het schooljaar 2012-2013, toen er 43

⁴ De cijfers zijn afkomstig uit de databanken van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI).

leerlingen in het basisonderwijs begeleid moesten worden. Daarnaast werden er tijdens het vorige schooljaar in het basisonderwijs 49 leerlingen uitgesloten. Dat is een stijging ten opzichte van 2012-2013, toen er 38 leerlingen definitief werden uitgesloten⁵.

Bovendien is het aantal problematische afwezigheden⁶ in het Nederlandstalige basisonderwijs tussen 2010 en 2015 verdubbeld. In het schooljaar 2015-2016 waren er 2757 problematische afwezigheden; in 2010-2011 waren er dat nog maar 1380.

Tegenwoordig worden er in verschillende scholen in Vlaanderen brugfiguren en/of ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting ingeschakeld om onder meer die problematiek aan te pakken. De inzet van brugfiguren of ervaringsdeskundigen kan helpen bij het op tijd detecteren van de veelal subtiele signalen van een problematische thuissituatie. Ze kunnen letterlijk de brug slaan tussen de school en de ouders, ouders erop wijzen hoe belangrijk het is dat de kinderen naar school gaan en hen zo motiveren dat ze hun kinderen stipt naar school laten gaan.

Scholen hoeven op dit ogenblik niet te melden aan het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) of ze al dan niet samenwerken met een brugfiguur of een ervaringsdeskundige, waardoor de overheid niet automatisch zicht heeft op de resultaten ervan.

Voorstel van de indieners van dit voorstel van resolutie

De indieners stellen voor om de inzet van ervaringsdeskundigen en brugfiguren verder uit te bouwen, in samenwerking met de scholen en lokale besturen, en om te monitoren welke scholen ervan gebruikmaken.

Steve VANDENBERGHE
Caroline GENNEZ
Tine SOENS
Katia SEGERS

⁵ [file:///C:/Users/kemeu/Downloads/20463_clb_jaarverslag_1516_def%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/kemeu/Downloads/20463_clb_jaarverslag_1516_def%20(1).pdf).

⁶ <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1275960>.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het belang van sterke leerkrachten voor leerlingen in het basisonderwijs;
 - 2° het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) over een toekomstplan voor het basisonderwijs (2017);
 - 3° de adviezen van het Rekenhof naar aanleiding van het onderzoek naar de pedagogische en administratieve ondersteuning in de basis- en secundaire scholen (2010);
 - 4° de adviezen uit het onderzoeksproject 'Bestedingspatroon van personeelsmiddelen in basis- en secundaire scholen voor de invulling van hun administratieve, beleids- en pedagogisch ondersteunende taken', dat in opdracht van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming werd gevoerd (2012);
 - 5° de ongelijke verdeling van de werkingsmiddelen tussen kleuter- en basisonderwijs;
 - 6° de invoering van het M-decreet;
 - 7° het genderonevenwicht bij de leerkrachten basisonderwijs;
 - 8° de drastische daling van het aantal studenten in de lerarenopleiding;
 - 9° het vroegtijdig uitvallen van een groot aantal leerkrachten;
 - 10° de vaststelling dat veel leerkrachten, boven op hun lesopdracht, een bijkomende opdracht lichamelijke opvoeding vervullen;
 - 11° het grote aantal leerlingen tussen 2,5 en 12 jaar dat te kampen heeft met (extreem) ondergewicht of overgewicht;
 - 12° het gebrek aan een algemene standaardprocedure voor alle vacatures in het onderwijs;
 - 13° de stijging van het aantal begeleide leerlingen met een tijdelijke of definitieve schorsing in het basisonderwijs;
 - 14° het feit dat de kleuterklassen (en zeker de peuterklassen) over onvoldoende uren kinderverzorging beschikken, waardoor de kleuterleerkracht boven op alle andere taken, ook die taak nog te veel op zich moet nemen;
- vraagt de Vlaamse Regering om:
 - 1° de opleiding en loopbaan van leerkrachten opnieuw aantrekkelijk te maken op basis van het principe van de vliegtuigloopbaan, waarbij leerkrachten tijdens hun loopbaan drie fases doorlopen: de startbaan, de zenitbaan en de landingsbaan;
 - 2° de regeldrift en administratieve rompslomp (planlast, Operatie Tarra) in het onderwijs terug te dringen;
 - 3° in alle omstandigheden voldoende middelen uit te trekken voor het nieuwe ondersteuningsmodel voor leerlingen met specifieke behoeften in het gewone onderwijs, dat op 1 september 2017 van start is gegaan;
 - 4° het manifeste gebrek aan uren kinderverzorging aan te pakken;
 - 5° een voldoende breed, toegankelijk en nabij aanbod van permanente vorming voor leerkrachten uit te bouwen, dat inhoudelijk aansluit bij de behoeften die leerkrachten ervaren;
 - 6° (oudere) personeelsleden de kans te geven hun lesopdracht af te bouwen en hun ervaring door te geven aan jongere collega's;
 - 7° in het lager onderwijs twee gekleurde (niet uit het lestijdenpakket van de leerkrachten gehaalde) uren lichamelijke opvoeding per klas te verplichten, en die steeds te laten geven door een aparte (vak)leerkracht die daar een specifieke opleiding voor heeft gevolgd;

- 8° een gerichte aanpak van kansarmoede, spijsbelproblematiek en uitsluiting door de inzet van ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting en/of brugfiguren verder uit te bouwen, in samenwerking met de scholen en lokale besturen, en te monitoren welke scholen van dat aanbod gebruikmaken;
- 9° een algemene standaardprocedure in te voeren, georganiseerd door de hogere overheid, waarbij alle vacatures in het onderwijs ten minste via de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) bekendgemaakt worden.

Steve VANDENBERGHE
Caroline GENNEZ
Tine SOENS
Katia SEGERS